קלח: תולין פרק עשרים שבת

שאין בשיפועה טפח. הרבה יש תימה (ד) אין יתכן זה דל"ב למה הוא רלוי אם לכל השיפוע אין טפח ויש לפרש כגון שהסדין שפרוס על הכילה מונח על גבי קנים מרובים ולא פשטו הסדין היטב ומונח ונופל בין קנה לקנה כעין שורות דיש עכשיו בין כל קנה שיפוע ואין בגותו שיפוע טפח ודומק וי"מ שאין בשיפוע טפח בגובה י' דכשילא השיפוע טפח אין מסס עד למטה גובה י' דלא חשיב אהל כדאשכחן בפ"ק דסוכה (דף י.) דכשילה כי הך מותר ליטן בסוכה דאמר רב יהודה אמר שמואל מותר ליטן בכילת חתנים אע"פ שיש לה גג והוא שאינה י' טפחים ואין גרלה לר"י דודאי נהי דגבי סוכה לא חשיב אהל וכן לגבי ק"ש כדאיתא התם (דף י.) מיהו לגבי שבת חשיב ואסירי שהרי משמרת וציעת וקידרא ומכיתא אסירי משום אהל ולא משמע שיש בגוהכן י' טפחים. מ"ר. ועוד קשה מדלקמן גבי כפיפה מלרית ונפש רבינו שמואל פי' דל"ג לאלתי ליטנת כלל שיפועי אהלים כאהלים דמו דכסוף פ"ק דסוכה (דף יט:) מסקינן דשיפוע אהלים לאו כאהלים דמו ואי משום הא לא אירע דיש לפרש דהתם נאין כשיפועו טפח

הא דמהדק. פירש ר"ח שאינו נכפף ולא נרלה כעין אהל דלא מהדק שהוא נכפף ולא אין נרלה כעין אהל:

דבר ה' זה הקיר. דכתיב גבי גגות שנעשים לכלות דבר ה' מפי ירמיה (עזרא ו). מ"ר: ולישלח

כילת חתנים. לא דמיא לשאר כילות שאחר כילות פרוסות על גבי קינוף שהיא לד' רגליים ויש לה גג דהוי אהל ושל חתנים על גבי רגליטין שאינם אלא שנים בחמלעית המטה וקנה נתון עליהם והבגד נתון עליו ונופל לכאן ולכאן ואין לה גג טפח הלכך לאו אהל הוא:

בפחות מג. שהיא הולכת ומתפשטת למטה: **ולא אמרן אלא שאין בשיפועה עפח.** שאין כל לד ולד (ב) נפשטו למטה להתרחק טפח מכנגד אמלעיתו דהיינו שאין ברחבו למטה טפחיים. וכילת חתנים אינה עשויה ליטן תחתיה: **אבל נתתא מפוריא עפח.** ההוא טפח הוה קיר לאהל והמטה נעשית לו גג: **פייאנא.** כובע של לבד פלטר"ך: **אסור.** לאלת בו בשבת ולקמיה מפרש ואזיל: **הא דאית ביה עפח.** שהוא מתפשט להלן מרלאו עפח אסור משום אהלא: **אלא מעפה ערביב בגלימיה עפח.** הנים טליתו על ראשו כדרך שהוא מתעטף (ג) והרמיקה להלן מרלאו טפח: **אלא.** טעמא לאו משום אהל הוא אלא משום שלא יגביהנו הרוח מראשו ואתי לאתויי ארבע אמות הלכך מיהדק ברלאו שפיר שרי לא מיהדק אסור: **תרפי בשבת ואדא כפורה.** שהיית רגיל לומר שני דברים משמו בהלכות שבת ואחת בתורה דלקמן: **גוד בכיסנא.** גוד ברלועותיו ומונח על מקום קבוע שלו: **מותר לנעוטו בשבת.** והא דאמרן לעיל פטור אבל אסור היכא דלא הוי ממותקן בכיסנין: **בב' בני אדם.** לא מיממה ליה שפיר: **באדם אחד.** מממה ליה שפיר שמותחו על יתד זו וקושרו בה וחוזר ומותחו על זו וקושרו בה כך פירשו רבותי וכן מלאתי בתשובת הגאונים ואיני יודע מהו: **אידך.** דשבת מאי היא: **מירכותיה.** פטפוטים שלה כעין רגליים: **שמא יתקע.** כשמתכר לה הרגל יתקענה בחוזק והוי בונה אבל (ה)(מ"ק) היכא דלא נשמטה אלא אחת לא חייש למתקע כולי האי: **הפלא ופלא.** סיפא דקרא ואבדה מכמה מכמיו: **כברים.** על שם שהיו יושבין שורות שורות ברים ברים: **זו הלכה.** דלכתיב (דברים ה) [להגיד לכם] את דבר ה' דהייגו תורה: **זו גבואה.** דלכתיב (הושע ז) דבר ה' אשר היה אל הושע וגו': **זה הקץ.** לא ידענא מהיכא: **בהדיא כתיב.** ותורה שבכתב הרי כתובה ומונחת יקראו וילמדו: **שהסנור אחלה.** שנטמא מן האויר דלכתיב (ויקרא יא) אל מוכו והוא חוזר ומטמא אוכלין שבתוכו מן האויר: **כמאן דמלי טומאה.** כשנפל השרץ כאויר הוא בלא נגיעה מטמא והלכך כמאן דמלי טומאה הוא ותהוי פת לראשונה:

לא ס"ד. למיהוי כמאן דמלי טומאה: **דשניא יכול יהו כל הכלים טמאים מאויר כלי חרס.** שאם היה כלי אחר בתוכו שיטמא מחמת השרץ שבאויר האילון או מחמת שיטמאנו אויר כלי האילון שהוא טמא: **תלמוד לומר כל אשר בתוכו יטמא.** וסמיך ליה מכל האוכל אשר יאכל: **אוכלין.** ומשקין שבתוכו טמאים ולא כלים. שמע מינה תרתי חדא דלא אמרינן חזייה כמאן דמלי טומאה דאם כן אם שטף הוא הפנימי שטמטמ מגבו יהא טמא דהא נגע בטומאה אלא לא אמרינן חזייה כמאן דמלי טומאה ואוכלין ומשקין שבאילון הוא דמטמאי מחמת הכלי שהכלי ראשון והם שייים אבל כלים לא דהואיל דאין טומאה זו באה אלא מחמת הכלי אשמעינן האי קרא שאין כלי שאינו אב הטומאה מטמא כלי: הלכה

כילת חתנים מותר לנטותה ומותר לפורקה אמר רב ששת בריה דרב אידי [א]לא אמרן אלא שאין בגגה טפח אבל יש בגגה טפח אסורה וכי אין בגגה טפח נמי לא אמרן אלא שאין בפחות משלשה סמוך לגגה טפח אבל יש בפחות משלשה סמוך לגגה טפח אסור [א] ולא אמרן אלא שאין בשיפועה טפח אבל יש בשיפועה טפח [ב]שפועי אהלים כאהלים דמו ולא אמרן אלא דלא נחית מפוריא טפח אבל נחית מפוריא טפח אסור: [ג]ואמר רב ששת בריה דרב אידי האי [ד]סיאנא שרי והאיתמר סיאנא אסור לא קשיא [ד]הא דאית ביה טפח הא דלית ביה טפח אלא מעתה שרביב בגלימא טפח ה"ג [ה]דמיחייב [ו]אלא לא קשיא [ה]הא דמיהדק הא דלא מיהדק שלח ליה רמי בר יחזקאל לרב הונא אימא לן איזו הגך מילי מעלייתא דאמרת לן משמיה דרב תרתי בשבת וחדא בתורה שלח ליה הא דתניא גוד בכיסנא מותר לנטותה בשבת אמר רב לא שנו אלא [ז]בב' בני אדם אבל באדם אחד אסור אמר אבי [ח]וכילה אפילו ב' בני אדם אסור אי אפשר דלא מימתחא פורתא אידך מאי היא דתניא [ט]כירה שנשמטה אחת מירכותיה מותר לטלטלה שתים אסור רב אמר אפילו [י]חד נמי אסור גזירה שמא יתקע תורה דאמר רב עתידה תורה שתשתכח מישראל שנאמר [יא]והפלא ה' את מכותך [יב]הפלאה זו איני יודע מהו כשהוא אומר [יג]לכן הנני יוסיף להפליא את העם הזה הפלא ופלא הוי אומר הפלאה זו תורה ת"ר [יד]כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל שנאמר [טו]הנה ימים באים נאם ה' אלהים והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה' וכתיב [טז]ונעו מים עד ים ומצפון ועד מזרח ישוטטו לבקש את דבר ה' זו הלכה דבר ה' זה הקץ דבר ה' זו נבואה ומאי ישוטטו לבקש את דבר ה' אמרו עתידה אשה שתטול ככר של תרומה ותחזור בבתי כנסיות ובבתי מדרשות לידע אם טמאה היא ואם טהורה היא ואין מבין אם טהורה היא ואם טמאה היא בהדיא כתיב ביה [יז]מכל האוכל אשר יאכל אלא לידע אם ראשונה היא ואם שניה היא ואין מבין [יח]הא נמי מתניתין היא כדתנן [יט]השרץ שנמצא בתנור הפת שבתוכו שניה שהתנור תחילה מסתפקא להו דאמר ליה רב אדא בר אהבה לרבא ליחזייה האי תנורא כמאן דמלי טומאה ותיהוי פת ראשונה א"ל לא אמרינן ליחזייה האי תנורא כמאן דמלי טומאה [כ]דתניא יכול יהו כל הכלים מיטמאין באויר כלי חרס ת"ל [כא]כל אשר בתוכו יטמא מכל האוכל אשר יאכל [כב]אוכלין (ו) מטמאין באויר כלי חרס ואין כלים מטמאין באויר כלי חרס תניא רבי שמעון בן יוחי אומר חס ושלום שתשתכח תורה מישראל שנאמר [כג]כי לא תשכח מפי זרעו אלא מה אני מקיים ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו שלא ימצאו הלכה

(א) מ"ר: ס"כ מהל' שבת הלכה ל' טוש"ע ס"ח סי' שטו סעיף יח:

(ב) ב ג מ"ר: ס"כ מהל' שבת הלכה לא סמג שם טוש"ע ס"ח סי' שם סעיף מ:

(ג) ד מ"ר: שם טוש"ע שם סעיף מח:

יא ה ו מ"ר: שם הלכה לב סמג שם טוש"ע ס"ח סי' שטו סעיף יב:

יב ז מ"ר: ס"כ שם הלכה י סמג שם טוש"ע שם סי' שם סעיף כח:

יג ח מ"ר: ס"כ מהל' שבת אבות הטומאות הלכה כ:

יד ט מ"ר: ס"כ מהל' טומאת מת הלכה י ופי"ב מהל' כלים הלכה ח כ:

תורה אור השלם

1 והפלא ע֣ין אֶת מַכֹּתֶ֗ךָ וְאֶת מַכּ֤ות זַרְעֶ֙ךָ֙ מַכּ֣ות גְּדֹלָ֔ות וֶֽאֱמֻנ֖ות וְחֳלָיִ֥ים רָעִ֖ים וְנֶאֱמָנִֽים׃ דברים כח נט

2 לָכֵ֣ן הִנְנִ֤י יוֹסִיף֙ לְהַפְלִ֔יא אֶת־הָעָ֖ם הַזֶּ֑ה הַפְלֵ֥א וָפֶ֖לֶא וְאָבְדָ֣ה חָכְמַ֔ת חֲכָמָ֑יו וּבִינַ֥ת נְבֹנָ֖יו תִּסְתָּֽר׃ ישעיהו כט יד

3 הִנֵּה֩ יָמִ֨ים בָּאִ֜ים נְאֻם־אֲדֹנָ֣י אֱלֹהִ֗ים וְהִשְׁלַחְתִּ֤י רָעָב֙ בָּאָ֔רֶץ לֹ֥א רָעָ֖ב לַלֶּ֑חֶם וְלֹ֣א צָמָ֔א לַמָּ֖יִם כִּ֥י אִם־לִשְׁמֹ֖עַ אֶת־דִּבְרֵ֥י יְהוָֽה׃ עמוס ח יא

4 וְנָעוּ֙ מַיִ֔ם עַ֥ד יָ֖ם וּמִצָּפ֑וֹן וְע֣ד מִזְרָ֔ח יְשוֹטְט֖וּ לְבַקֵּ֣שׁ אֶת־דְּבַר־יְהוָ֑ה וְלֹ֥א יִמְצָֽאוּ׃ עמוס ח יב

5 מִכָּל־הָאֹכֶל אֲשֶׁר־יֵאָכֵל֙ אֲשֶׁר־יָבוֹא־עָלָ֣יו מַ֔יִם יִטְמָ֑א וְכָל־מִשְׁקֶ֥ה אֲשֶׁר־יִשְׁתֶּ֖ה בְּכָל־כְּלִ֥י יִטְמָֽא׃ ויקרא יא לד

6 וְכָל־כְּלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר־יִפֹּל מֵהֶם֙ אֶל־תּוֹכ֔וֹ כֹּ֚ל אֲשֶׁר־בְּתוֹכ֔וֹ יִטְמָ֑א וְאֹתוֹ֙ תְּשַׁבֵּֽרוּ׃ ויקרא יא לג

7 וְהָיָה֙ כִּי־תִמְצָ֣אוּן אֹתוֹ רָע֣וֹת רַבּ֔וֹת וְצָרוֹת֖ וְנִגְּלָ֣תָה הַשִּׁירָ֣ה הַזֹּ֔את לְפָנָ֖יו לְעֵ֑ד כִּ֚י לֹ֣א תִשָּׁכַ֔ח מִפִּ֖י זַרְעֹ֑ו כִּ֣י יָדַ֗עְתִּי אֶת־יִצְרֹו֙ אֲשֶׁר־הוּא֙ עֹשֶׂ֔ה הַיּ֖וֹם בְּטֶ֣רֶם אֲבִיאֶנּ֑וּ אֶל־הָאָ֖רֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּ֥עְתִּי׃ דברים לא כא

מוסף רש"י

כילת חתנים. לאו אהל הוא מפני שאין לה גג למעלה ריחב טפח מפני שהיא נמתחת בשיפוע, וכיון ירעה שפורסין סדין למטה ליטן (עדרבין קב. וכלבו ר"ש ל"ל מ). שאין בשלשה סמוך לגג שבח. שנחיה כאלכסון קלה. שכשלתה מחוך רוחבה למטה משלשה לגגה אין בו ריחב טפח, דהיי כליה דוחק ואין כאן אהל. כל כרחיכה עד טפח מתוך משלש לגגה, כלומר גגה טפח דמי ולאסור לנטותה (עדרבין קב.). אין בשיפועה טפח. מלגגה אחלעת גגה עד מקום שטפח יריעה כלה שם לא הרחיב טפח, דהיי סלה דוחק ואין אהל אהל כלל. אבל הרחיבה כל דוחק ודוחק כאלכסונה טפח, הרי הוה אלכסון תע"פ שהיא מטופש קרי אהל. כדאמר דפליגי אמרבי אלעזר בתוספת סוכה (יט:) כך אמותה, וקשיא לי אחי מנה אהל ב' בהתה שני שמים לא ב' אמר בגגה בפחות מג שמים מלגגה אמר אבי אמר רב אחא בר אדבה דאמר אמר רב אמר רב אמר אמר אבי אמר רב אמר אמר אמר